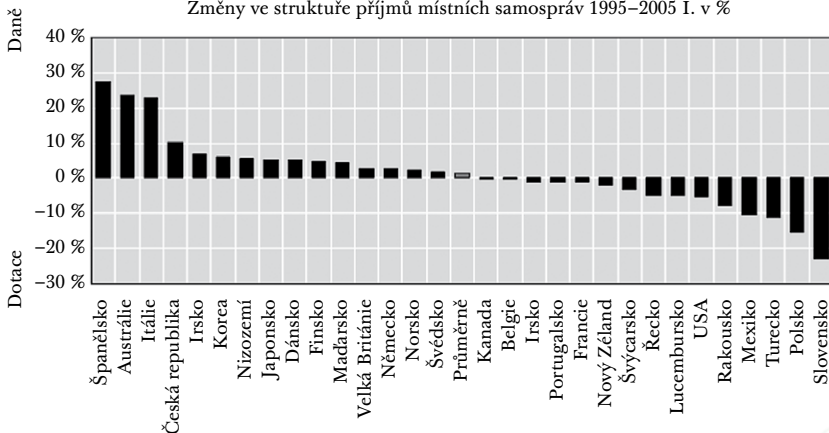

2. Evropská komparace systémů financování municipalit

2.1 Míra finanční autonomie evropských municipalit

Přenesení daňových kompetencí, tzn. ukládání a vybírání daní místní úrovní, je předmětem fiskální decentralizace a vstupuje jako jeden z nejdůležitějších ekonomických faktorů do vertikálních typologií, podle nichž je stanovena míra finanční autonomie územních samosprávných celků. Výkon veřejných statků je na této úrovni efektivnější, ekonomicky šetrnější a rozhodnutí jsou přijímána blíže občanům na základě jejich preferencí [Mikesell 2007: 18–19]. V praxi se realizuje decentralizace daňových příjmů a výdajových kompetencí, decentralizace veřejných výdajů. Daňové příjmy v této struktuře jsou nízké. Třetí typ je založen na kooperaci místní a ústřední vlády. V tomto případě lze hovořit o administrativní decentralizaci. Daně jsou vybírány centrální vládou a následně přerozdělovacími mechanismy převedeny územním samosprávám [Provazníková 2009: 40]. Zde hrozí nebezpečí vertikální fiskální nerovnováhy. Municipality mají pravomoc, ale fakticky nemohou ovlivnit výši daňových výnosů a je omezena jejich finanční autonomie. Tyto poznatky vyplývají i ze studie OECD z roku 2009. Mezi lety 1995 a 2005 se podíl samospráv na centrálních výdajích navýšil pouze o dvě procenta na celkových 33 procent, ovšem tento nárůst zaznamenaly mezivládní transfery a sdílené daně zůstaly na stejné výši. Je proto možné hovořit o nárůstu vertikálních fiskálních nůžek („the vertical fiscal gap“), které měly za následek asymetrickou decentralizaci. Místní výdaje byly v průměru kryty z poloviny transfery a dotacemi, z poloviny vlastními daněmi. Vývoj v České republice, Španělsku nebo Finsku byl ve zmíněném období odlišný. Změny byly měřeny na škále, na jejichž jedné straně byly uvedeny dotace, na druhé pak daňové výnosy. Tato škála odráží posuny ve finanční autonomii municipalit. S nárůstem daňových

Změny ve struktuře příjmů místních samospráv 1995–2005 I. v %

Graf 7: Změny ve struktuře příjmů místních samospráv 1995–2005 I.

Zdroj: Blöchliger, Petzold 7. června 2009: 9

Tabulka 2: Změny ve struktuře příjmů místních samospráv v letech 1995–2005 II.

Země	Míra změny v letech 1995–2005 (%)	Země	Míra změny v letech 1995–2005 (%)
Turecko	0,00	Finsko	4,73
Česká republika	10,39	USA	-2,12
Rakousko	-7,70	Švýcarsko	-3,01
Mexiko	-6,90	Švédsko	1,67
Německo	2,63	Francie	-1,15
Řecko	-4,83		
Nizozemí	5,64	Nepřesná data	
Velká Británie	2,86	Kanada	0,30
Maďarsko	2,94	Dánsko	5,00
Korea	1,42	Island	-0,39
Lucembursko	-4,84	Irsko	6,97
Belgie	6,58	Itálie	22,69
Španělsko	27,63	Nový Zéland	-1,95
Austrálie	23,07	Polsko	-15,43
Norsko	2,26	Portugalisko	-1,07

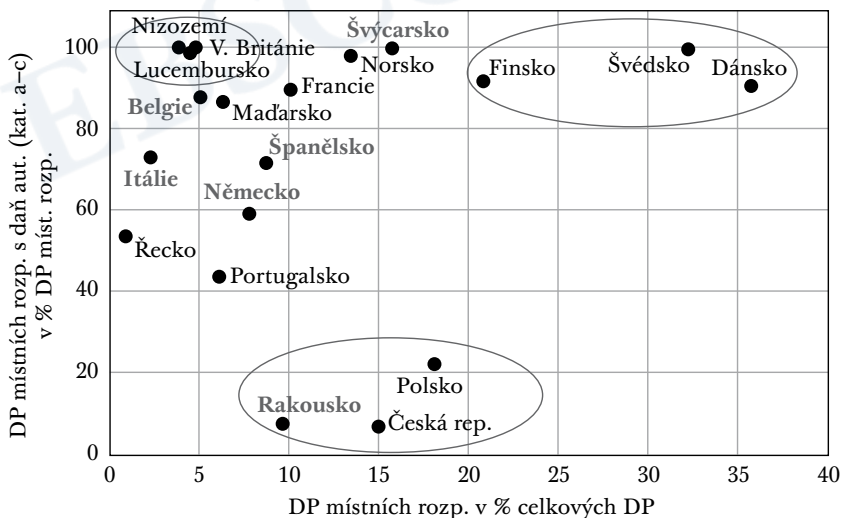
Kladná hodnota znamená nárůst sdílených daní, **záporná** hodnota nárůst dotací.

Zdroj: Charbit 2009: 25

výnosů jsou zpravidla samosprávy posíleny i v oblasti kompetencí. Tuto skutečnost je možné demonstrovat na případě Slovenska a vztahu čelních představitelů státu k veřejné správě. Ve sledovaném období významného posunu dosáhlo Španělsko, kde se změny pohybovaly na hladině 30 procent u daňových výnosů. U České republiky se ve sledovaném období promítly změny uskutečněné převážně na základě novelizace metodiky dělení a výše přerozdělovaných sdílených daní. Podíl daňových příjmů se municipalitám ve sledovaném období zvýšil o 10 procent. Podobnou situaci prošli i územní samosprávy ve Finsku, kterým se navýšil podíl daňových příjmů o pět procent [Blöchliger, Petzold 7. června 2009: 6, 8].

Ke stejným závěrům jako výše zmíněný autorský kolektiv došla i Claire Charbit. Výsledky její práce, které zobrazuje tabulka 2, se neshodují s citovanou studií pouze v kategorii označené „nepřesná data“, kterou přezkoumala a označila za nerelevantní.

Jílek na vztahu daňové autonomie a daňové decentralizace vymezil tři skupiny států. Tuto skutečnost zobrazuje graf 8. První skupinu tvoří státy s nízkou mírou daňové decentralizace a vysokou, téměř stoprocentní, daňovou autonomií. Lze sem zařadit Nizozemí, Lucembursko a Velkou Británii. Ke druhé skupině společně s ČR a Rakouskem patří i Polsko.

Graf 8: Daňová autonomie místních vlád v závislosti na míře daňové decentralizace
Zdroj: Jílek, Rozpočtové určení daní územním samosprávám – normativní a pozitivní přístup

Pro ně je typická nízká úroveň daňové autonomie a průměrná daňová decentralizace. Státy s nízkou mírou daňové autonomie v rámci financování využívají ve značné míře sdílených daní. Do poslední skupiny patří severoevropské státy s vysokou mírou daňové autonomie i daňové decentralizace [Jílek, Rozpočtové určení daní územním samosprávám – normativní a pozitivní přístup; Trhlíková 15. května 2006].

Ve většině evropských zemí mají daňové příjmy klíčové postavení, jejich výše je závislá na daňové pravomoci a určení daní, které vymezuje, do kterých veřejných rozpočtů plynou daňové výnosy. Daně patřící do této kategorie se nazývají sdílené. Výtěžek z výlučných neboli svěřených daní stoprocentně putuje pouze do jednoho veřejného rozpočtu.

Tabulka 3: Taxonomie daňové autonomie

A	Plná pravomoc stanovit sazbu i základ daně (decentralizované úrovně, sub-central governments: SCG).
a. 1	Příjemce stanovuje daňovou sazbu, základ daně a daňové úlevy bez potřeby konzultace s vyšší úrovní vlády.
a. 2	Příjemce stanovuje daňovou sazbu, základ daně a daňové úlevy po konzultaci s vyšší úrovní vlády.
B	SCG disponuje pravomocí stanovit sazbu daně.
b. 1	Příjemce stanovuje sazbu daně a vyšší vládní úroveň neurčuje horní a dolní limit sazby.
b. 2	Příjemce stanovuje sazbu daně a vyšší vládní úroveň určuje horní a nebo dolní limit sazby.
C	Pravomoc měnit základ daně.
c. 1	Příjemce stanovuje pouze daňové úlevy.
c. 2	Příjemce stanovuje pouze slevy na daních.
c. 3	Příjemce stanovuje jak daňové úlevy, tak slevy na daních.
D	Sdílení daňových výnosů mezi úrovněmi vlády.
d. 1	Příjemce SCG určuje podíl na sdílených daních.
d. 2	Podíl sdílených daní může být změněn pouze se souhlasem SCG.
d. 3	Podíl sdílených daní SCG je stanoven legislativně a může být centrální vládou jednostranně změněn s menší frekvencí než jednou ročně.
d. 4	Podíl sdílených daní SCG je každoročně určován centrální vládou.
E	Ostatní případy, ve kterých centrální vláda stanovuje sazbu i základ daně pro SCG.
F	Daně nezařaditelné do předchozích kategorií (a-e).

Zdroj: Blöchliger, King 2006: 159

Daňové decentralizaci se vedle výše zmíněné Rady Evropy věnuje také Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj, která kategorizovala daňové pravomoci. Taxonomie pracuje s pěti základními třídami a několika subkategoriemi.

Země spadající do kategorie „a“ disponují nejširší daňovou pravomocí, decentralizované jednotky mohou stanovit základ i sazbu daně. V evropském měřítku v roce 2008 touto pravomocí disponovalo 8 zemí, včetně České republiky. Podmínky splňují (podle Markové pouze částečně, protože jejich základ vymezuje stát) místní poplatky. Stanovení sazby daně (kategorie „b“) se využívá v našich končinách u koeficientu daně z nemovitostí a v omezené míře také u poplatků za znečištění u malých znečišťovatelů. Vytyčení základu daně (kategorie „c“) lze aplikovat na správní poplatky, u nichž místní vlády mohou upravovat základ poplatku. Princip sdílených daní (kategorie „d“) a princip rozhodování centrální vlády o výši sazby a základu daně pro decentralizované celky (kategorie „e“) se u nás slučuje. Kategorie „d. 0“, „d. 1“ a „d. 3“ v našich podmínkách nenalezneme. Obecně se v oddílu „a“, „b“, „c“, „d. 0“, „d. 1“ jedná

Tabulka 4: Daňová autonomie místních vlád, četnost využívání jednotlivých kategorií daňové autonomie pro místní úrovně vlád evropských členských zemí OECD

Kategorie daňové autonomie	Absolutní četnost	Státy spadající do příslušné kategorie	Relativní četnost (z 19 států)
A	8	Francie, Lucembursko, Rakousko, Belgie, Itálie, Španělsko, Švýcarsko, Česká republika	42,0 %
B	19	Dánsko, Finsko, Francie, Řecko, Maďarsko, Lucembursko, Nizozemí, Norsko, Polsko, Portugalsko, Švédsko, Spojené království Velké Británie a Severního Irska, Rakousko, Belgie, Německo, Itálie, Španělsko, Švýcarsko, Česká republika	100,0 %
C	1	Francie	0,5 %
d. 1, d. 2	2	Itálie, Španělsko	1,0 %
d. 3, d. 4	8	Dánsko, Finsko, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Itálie, Česká republika	40,0 %

Zdroj: autorka na základě Jílek, Rozpočtové určení daní územním samosprávám – normativní a pozitivní přístup; převzato z OECD 2008: Rev. Statistics

o vlastní daňové příjmy. Kategorie „d. 3“ a „d. 4“ mají blízko k neúčelovým dotacím [Marková 2008: 53; Jílek 2008: 142–143; Jílek, Rozpočtové určení daní územním samosprávám – normativní a pozitivní přístup].

Tabulka 4 vymezuje četnost užívání jednotlivých kategorií u evropských členských zemí OECD. Pravomocí stanovit sazbu daně disponují všechny země ze zkoumaného vzorku. Kategorie „c“ nepatří mezi významné, uplatňuje se pouze ve Francii, stejně jako „d. 1“ a „d. 2“. Ve 40 % států, vč. České republiky, je podíl sdílených daní určen zákonem bez účasti decentralizované vlády na legislativním procesu (kategorie „d. 2“) nebo je podíl měněn každoročně s tvorbou státního rozpočtu.

V roce 2002 výnos z místních poplatků (kategorie „a“) dosahoval 3,2 %, z daně z nemovitostí a poplatku za znečištění ovzduší (kategorie „b“) pak 2,4 %. Obě kategorie se nacházejí pod průměrem zemí OECD – oddíl „a“ třikrát a „b“ dosahuje pouze 8 % zmíněného průměru. Situace opačná je u sdílených daní, kde se Česká republika s hodnotou 51,8 % nachází téměř desetkrát nad průměrem. Tento stav zobrazuje tabulka 5.

Jedním ze zájmů fiskálního decentralismu je to, aby byly daně vertikálně optimálně rozdělené. V ekonomii existují dva hlavní proudy, které se tématikou daňového určení zabývají. Jedná se o teorii veřejné volby a teorii veřejných financí. Představitelé teorie veřejné volby (Buchanan, etc.) poukázali na fakt, že vlády o daňovém určení přemýšlí z politické, nikoli ekonomické perspektivy, protože výše daní ovlivňuje rozhodování voličů při volbě téhož politika, tzn. při jeho možném znovuzvolení. Územní samosprávy proto ve většině případů mají pravomoci týkající se daní politicky nepopulárních, správně nákladných a daní s nízkým výnosem.

Druhý ekonomický proud je zastoupen Oatesem a Musgravem. Musgrave vymezil a rozdělil mezi jednotlivé úrovně vlády funkce veřejných financí [Jílek 2008: 134–136]. Doporučil, aby rozhodování o progresivních daních, daních s mobilním základem a daních na základě nerovnoměrné alokace (např. zdanění přírodního bohatství) spadalo do rukou centrální vlády [Oates 1991: 266–267]. Jílek k výčtu přidává daně vystavené silným vlivům hospodářského cyklu [Jílek 2008: 134] a Blöchliger a Petzold nepřímé spotřební daně [Blöchliger, Petzold 7. června 2009: 15], protože by v důsledku nestejného místa výroby a spotřeby mohlo dojít k deformaci trhu. Z toho vyplývá, že za vhodné daně pro decentralizaci jsou považovány místní daně a daně z pevného základu se stabilním očekávatelným výnosem⁴⁰ [Peková 2004: 183]. (Srov. s tabulkou 6.)

40 Obecně jde o majetkové daně, v ČR se jedná o daň z nemovitosti. Důvod je ten, že výnos z majetkových daní je stabilní a je úzce provázán s místem výběru daně.

Tabulka 5: Podíl daní v členění dle způsobu daňové autonomie na příjmech decentralizovaných úrovní vlády členských států OECD (v %)

Stát (úroveň)	Autonomní daně			Sdílené daně				Ostatní daně
	a	b	c	d. 1	d. 2	d. 3	d. 4	
Austrálie (státní)	41,1	–	–	–	34,4	–	–	–
Austrálie (místní)	80,6	–	–	–	–	–	–	–
Rakousko (státní)	3,7	–	–	–	43,5	–	–	5,5
Rakousko (místní)	2,3	4,5	–	–	55,4	–	–	21,2
Belgie (státní)	57,1	–	–	–	32,4	–	–	–
Belgie (místní)	7,5	65,0	–	–	–	–	–	2,7
Bulharsko (místní, 2005)	8,5			38,1				–
Česká republika (místní)	3,2	2,4	–	–	–	51,8	–	0,9
Dánsko (místní)	–	67,9	–	–	–	2,2	–	4,8
Finsko (místní)	–	60,4	–	–	–	–	6,7	0,1
Francie (místní)	39,3	4,6	5	–	–	–	–	5,6
Chorvatsko (2006)	6,27			59				–
Německo (zemská)	–	1,9	–	–	68,2	–	–	8,9
Německo (místní)	8,7	16,7	–	–	23,7	–	–	0,6
Řecko (místní)	–	11,6	–	6,3	–	–	–	–
Itálie (regionální)	–	28,4	–	–	11,4	8,5	–	–
Itálie (místní)	12,1	22,6	–	–	–	5,9	–	4,2
Nizozemí (místní)	–	11,8	–	–	–	–	–	0,1
Norsko (místní)	1,6	–	45,3	–	–	–	–	–
Polsko (místní)	–	11,7	–	–	–	38,6	–	0,2
Portugalsko (místní)	–	21,2	–	–	–	8,9	–	18,1
Rumunsko (místní, 2009)	3,2			55,6				–
Španělsko (regionální)	32,6	0,1	–	–	23,3	–	–	0,0
Španělsko (místní)	16,1	30,4	–	–	12,7	–	–	0,0
Švédsko (místní, 2004)	–	74,0	–	–	–	–	–	–
Průměr (státní, regionální)	30,3	3,4	–	–	25,0	0,9	–	1,6
Průměr (místní)	9,2	28,6	2,6	0,3	4,8	5,6	0,4	3,8

Zdroj: autorka na základě Jílek 2008: 143–144 (převzato z OECD, *Rev. Statistics*); Stoilova; Ivaniševič, Koprič, Omejec, Šimonič 213–214

Tabulka 6: Doporučení Světové banky pro výdajové určení

Funkce	Regulace	Finan- cování	Zabezpečo- vání a správa	Produkce (poskytování)
Mezinárodní záležitosti	N	N	N	N
Obrana	N	N	N	N
Ochrana životního prostředí	N, R	N, R, M	N, R, M	N, R, M, S
Veřejný pořádek a bezpečnost	N, R, M	N, R, M	N, R, M	N, R, M
Primární a sekundární vzdělávání	N, R, M	N, R, M	R, M	R, M, S
Terciální vzdělávání	N, R	N, R	N, R	N, R, S
Zdravotní péče	N, R, M	N, R, M	R, M	R, M
Sociální zabezpečení a sociální péče	N, R	N, R	R, M	R, M
Komunální služby (dodávky vody, kanalizace, odpady, požární ochrana)	N, M	M	M	M, S
Dálnice, silnice, městské komunikace	N, R, M	N, R, M	N, R, M	N, R, M, S
Parky, rekreační zařízení, kultura	N, R, M	N, R, M	N, R, M	N, R, M, S
Národní přepravní a komunikační sítě	N	N, R	N, R, M	N, R, M, S
Regionální a místní veřejná přeprava	R, M	R, M	R, M	R, M, S

N = národní úroveň, R = regionální úroveň, M = místní úroveň, S = soukromý sektor
Zdroj: Jílek 2008: 74 na základě www.worldbank.org/decentralization

Ústřední vláda by měla mít kompetence nad progresivními důchodovými daněmi, dědickými daněmi a zdaněním přírodních zdrojů. Vhodná pro střední úroveň vládnutí je podle Musgraveho maloobchodní prodejní daň, daň z vlastnictví rezidentů i nerezidentů, které vznikly v oblasti odvodu daně, daň z důchodu rezidentů. V kompetenci samospráv by měly být tedy daň z nemovitosti, ze mzdových prostředků a uživatelské poplatky [Jílek 2008: 148]. V tabulce 7 je uveden přehled hlavních obecních a regionálních daní v zemích EU.

Tabulka 7: Obecní a regionální daně v zemích EU

Země	1. úroveň	2. úroveň	3. úroveň
Belgie	přirážka k dani z nemovitostí; přirážka k DPFO; přirážka k poplatku z vozidel	přirážka k dani z nemovitostí; všeobecná provinční dávka (Flandry)	
Bulharsko	daň z nemovitostí; dědická daň; daň darovací; daň z převodu vlastnického práva k nemovitosti		
Česká republika	daň z nemovitostí; místní poplatky		
Dánsko	místní DPFO; daň z nemovitostí	regionální DPFO; daň z nemovitostí	
Estonsko	poplatek z pozemku; poplatek z prodeje; poplatek z vozidel; poplatek z reklamy		
Finsko	komunální daň z příjmu; daň z nemovitostí		
Francie	daň z nemovitostí; domovní daň; živnostenská daň; poplatek za svoz domovního odpadu	domovní daň; daň z nemovitostí; živnostenská daň; převodní poplatky	daň z nemovitostí; živnostenská daň; poplatek za technický průkaz vozidla
Chorvatsko	spotřební daň; poplatek za rekreační pobyt; poplatek z reklamy; poplatek za využití veřejného prostoru	daň darovací; dědická daň; silniční daň; daň námořní ⁴¹ ; daň z organizace zábavných a reklamních akcí	
Irsko	daň z nemovitostí (podniků)		
Itálie	daň z nemovitostí; přirážka k dani z příjmů; poplatek za využití veřejného prostoru; poplatek za svoz domovního odpadu	přirážka k dani z příjmu; poplatek za využití veřejného prostoru; poplatek z vozidel	regionální daň z výdělečné činnosti; přirážka k dani z příjmu

Kypr	zdanění podniků; poplatek z pozemku; poplatky z hotelů		
Litva	poplatek z pozemku; poplatek z pronájmu pozemků		
Lotyšsko	poplatek z pozemku		
Lucembursko	komunální obchodní daň; daň z nemovitostí		
Maďarsko	daň z nemovitostí; dávka za osoby obývající byt; místní daň z podnikání; turistická taxa		
Malta	–		
Německo	živnostenská daň; daň z pozemku; daň z držení psů; daň z přepychu		
Nizozemí	daň z nemovitostí; daň z turistiky	dodatečný poplatek z vozidel	
Polsko	poplatek z pozemku; poplatek z dědictví; poplatky za matriční úkony; zemědělské poplatky		
Portugalsko	daň z nemovitostí; daň z převodu nemovitostí; přírážka k DPPO; místní daň z vozidel		
Rakousko	daň z nemovitostí; místní zdanění podniků		
Rumunsko	daň z nemovitostí; poplatek z pozemku; poplatek z reklamy; daň z příjmu veřejně prospěšných společností; silniční daň		
Řecko	poplatek za úklid a elektrifikaci; daň z nemovitostí; daň z elektrifikovaných míst		

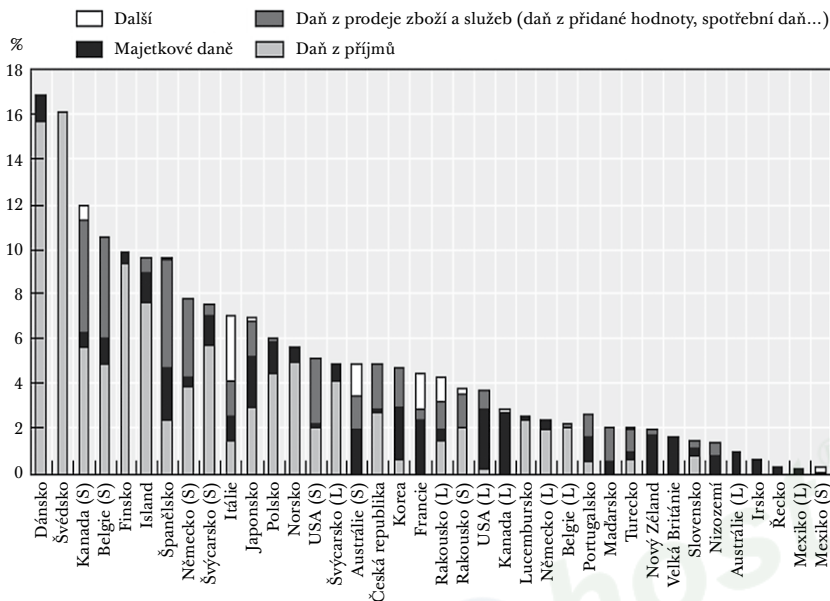
Slovensko	daň z nemovitostí; hotelový poplatek; poplatek z prodeje alkoholu a tabáku; poplatek z reklamy		
Slovinsko	daň z nemovitostí; poplatky z převodu nemovitostí; lázeňská taxa; darovací daň; poplatek z hracích automatů		
Španělsko	daň z nemovitostí; místní daň z ekonomických aktivit; daň z vozidel; zdanění vyšší hodnoty z titulu městské oblasti	dodatkové zdanění ekonomických aktivit	daň z příjmu fyzických osob; dědická daň; daň z převodu majetku; daň z bohatství
Švédsko	místní daň z podnikání	regionální daň z podnikání	
Velká Británie	poplatek z pozemku	poplatek z pozemku; navýšení daně z příjmu (Skotsko)	

DPPO = daň z příjmů právnických osob; DPFO = daň z příjmů fyzických osob

Zdroj: autorka na základě Provoznicková 2009: 87–88; Rada Evropy 1997; Rada Evropy 1999; Rada Evropy 2009

Příjmy z místních daní by měly být v čase stabilní, dostatečně výnosné, administrativně nenáročné, měly by minimalizovat daňový únik, možné daňové externality a konkurenci mezi municipalitami. Poplatník by měl mít možnost zjistit svoje daňové závazky vůči obci [Peková 2004: 184]. Daňová autonomie, tj. pravomoc ovlivňovat sazbu i základ daně, by měla být považovaná za hlavní požadavek při konstruování daní.

Daně lze určit podle McLureho třemi způsoby, a to místními daněmi, daňovými přírážkami a sdílenými daněmi. Míra decentralizace se odráží i u místních daní. Samosprávy mohou libovolně rozhodnout o zavedení daně nebo jsou při vymezení daní limitované legislativním rámcem. Existuje zde přímý vztah mezi uvalenou daní a politickou zodpovědností místních vlád. Samosprávy v systému daňových přírážek mají nižší pravomoc, mohou rozhodovat pouze o daňové sazbě. U sdílených daní se v ČR nižší úrovně neúčastní vymezení základu ani sazby daně. Sdílené daně mají transferový charakter, podobají se obecné neúčelové dotaci [Jílek 2008: 137–139]. I přesto, že příjmy ze sdílených daní jsou v čase stabilní, nedávají obcím prostor pružně reagovat na priority obyvatel

Graf 9: Daně místních samospráv jako podíl na HDP v tržních cenách

S = centrální úroveň; L = místní úroveň

Zdroj: King 2007: 7

[Kameníčková 14. ledna 2000] a omezují tak volené orgány v jejich rozhodování, resp. v (politické) volbě.

Výhodou sdílených daní je stabilní výnos, nižší administrativní náklady díky centralizaci výběru a správě daní a nezávislost na místě zúčtování a zakomponování daní důchodového typu, jejichž výtěžek je závislý na hospodářském vývoji a nutí místní vlády k respektování a naplňování stabilizační politiky stanovené ústřední vládou. Samosprávy díky charakteru sdílených daní podobnému neúčelové dotaci mohou s výnosem volně disponovat. Za nevýhody se považuje nemožnost rozhodování o základu daně a tím tedy vyšší závislost na rozhodování zákonodárce a nižší odpovědnost za místní výdaje. Sdílené daně tak nenutí samosprávy a jejich představitele k tvorbě vlastních příjmů [Peková 2004: 165].

Sdílené daně mohou být analyzovány z mnoha úhlů. Mezi nejčastější, jak nastiňuje tabulka 9, patří typy sdílených daní, procedura legislativní změny daňového určení, četnost změn, úprava přerozdělovací formule nebo otázky vedoucí k fiskální (ne)vyrovnanosti.

Tabulka 8: Daňové příjmy místních vlád vybraných evropských států OECD (z celkových příjmů)

Země	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Belgie	18,91 %	19,76 %	19,88 %	19,47 %	19,66 %	18,68 %	18,88 %	25,02 %	25,19 %	25,33 %	25,50 %
Česká republika	46,33 %	32,81 %	61,42 %	53,28 %	61,11 %	58,76 %	49,97 %	52,65 %	44,24 %	46,80 %	56,72 %
Dánsko	52,56 %	54,45 %	55,87 %	56,49 %	56,67 %	58,38 %	58,95 %	58,68 %	57,38 %	56,92 %	57,57 %
Finsko	58,34 %	64,42 %	68,28 %	70,63 %	71,31 %	72,74 %	71,74 %	66,98 %	64,82 %	63,51 %	63,07 %
Francie	61,69 %	61,39 %	62,12 %	63,07 %	62,20 %	61,63 %	59,49 %	57,15 %	56,96 %	58,74 %	60,54 %
Irsko	8,66 %	8,64 %	7,93 %	7,75 %	7,02 %	6,38 %	5,69 %	5,61 %	5,78 %	6,05 %	15,63 %
Itálie	28,01 %	30,80 %	30,44 %	49,96 %	47,23 %	51,67 %	49,62 %	52,10 %	53,23 %	51,77 %	50,70 %
Luccembursko	47,79 %	48,50 %	49,13 %	50,85 %	48,38 %	49,90 %	49,18 %	50,18 %	49,79 %	42,84 %	42,94 %
Německo	68,87 %	69,51 %	70,33 %	71,47 %	72,59 %	72,74 %	72,32 %	71,91 %	71,75 %	72,27 %	71,50 %
Nizozemí	7,12 %	11,03 %	11,21 %	12,04 %	1,72 %	11,71 %	11,56 %	11,59 %	11,50 %	12,38 %	12,76 %
Norsko	53,67 %	54,80 %	55,21 %	51,54 %	52,07 %	50,92 %	53,10 %	47,49 %	56,05 %	55,54 %	55,94 %
Polsko	54,95 %	45,39 %	59,93 %	56,98 %	28,17 %	26,73 %	34,17 %	36,48 %	33,24 %	39,94 %	39,52 %
Portugalsko	50,59 %	50,27 %	48,18 %	42,90 %	46,55 %	50,12 %	47,12 %	48,24 %	47,23 %	48,06 %	49,52 %
Řecko	19,14 %	20,20 %	19,95 %	17,93 %	16,79 %	17,19 %	14,92 %	13,85 %	15,08 %	14,78 %	14,31 %
Slovensko	82,50 %	56,81 %	68,01 %	69,12 %	80,46 %	74,69 %	72,84 %	53,66 %	25,14 %	26,14 %	59,49 %
Španělsko	32,77 %	31,99 %	38,10 %	39,21 %	38,53 %	37,25 %	36,70 %	55,45 %	57,37 %	58,92 %	60,40 %
Švédsko	73,60 %	78,72 %	78,15 %	73,77 %	74,37 %	75,23 %	75,97 %	76,11 %	76,70 %	77,50 %	75,27 %
Velká Británie	13,81 %	14,22 %	15,51 %	16,69 %	16,80 %	16,42 %	16,87 %	16,56 %	16,45 %	16,82 %	16,67 %

Zdroj: autorka na základě Charbit 2009: 23

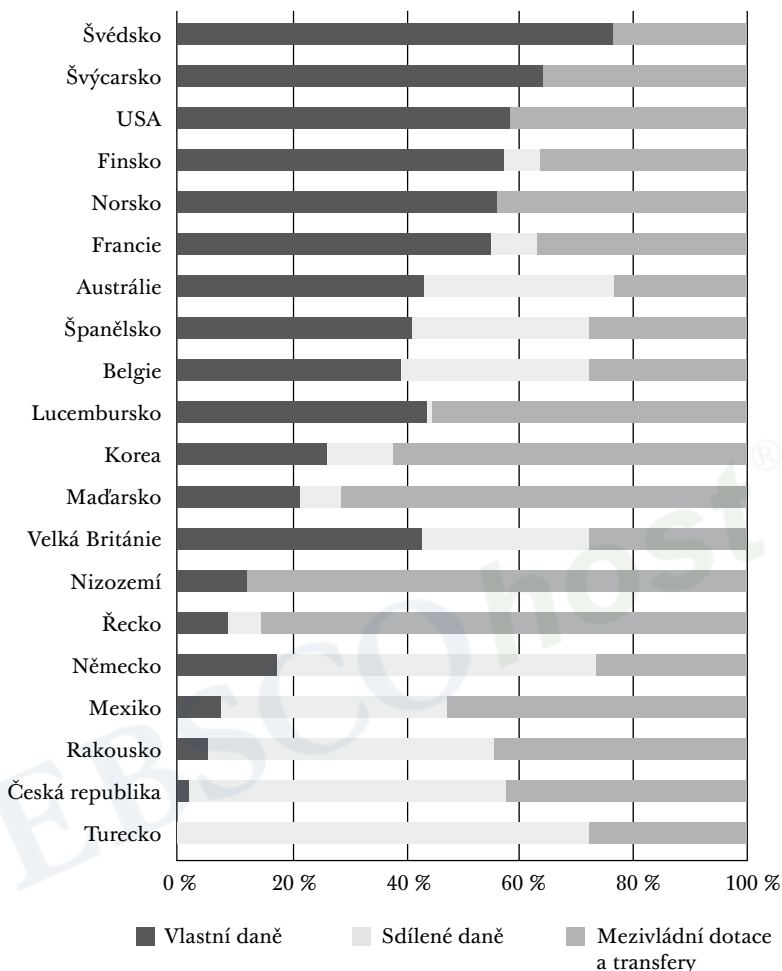
Tabulka 9: Určení sdílených daní u vybraných států OECD

Stát	Typ sdílených daní	Procedura sdílení daní	Frekvence změny sdílení	Horizontální fiskální vyrovnání
Austrálie	DPH	Parlament, Státy musí schválit	Každé 4 roky	Ano
Rakousko	ODD, DZS, MD, DPH	Parlament, Zákon o fiskál. vyrovnání	Každé 4 roky	Ano
Belgie	ODD	Speciální finanční zákon		Ne
Česká republika	ODD, DZS, DPH	Vláda, Zákon o daňovém určení	Nepravidelně	Ano
Dánsko	ODD, DZS	Vláda, Zákon o sdílení daní	Velmi zřídka	Ne
Finsko	DZS	Vláda, Zákon o sdílení daní		Ne
Německo	ODD, DZS, DPH	Bundestag, Bundesrat	13× od roku 1970	Ano
Maďarsko	MD	Zákon o místních daních	Žádná změna od roku 2002	Ano
Itálie	ODD, DPH, SD	Finanční zákon		Ne
Řecko	Daně z transakce a specifické služby	Centrální vláda	Zřídka	Ne
Mexiko	ODD, DZS, DPH, Daň ze služeb a specifického zboží (Specific product and service taxes)	Vláda, Zákon o sdílení daní (fiskální koordinace)	Velmi zřídka	Ne
Portugalsko	ODD, DZS, DPH, SD, K	Parlament (Regionální a místní finanční zákony)	Zřídka, nová formule od roku 2007	Ne
Španělsko	DPH, cla	Parlament	Zřídka	Ne
Švýcarsko	ODD	Parlament, Zákon o fiskál. vyrovnání	Žádná změna od roku 1959	Ano

ODD = Osobní důchodové daně (Personal Income Tax); DZS = Daně ze zisků společnosti (Corporat Income Tax); MD = Majetkové daně (Property tax); DPH = Daň z přidané hodnoty (Value Added Tax); SD = Spotřební daně (Excise duties);

K = Kolkovné (Stamp duties)

Zdroj: Blöchliger, Rabesona 2009: 11

Graf 10: Podíly příjmů samospráv z místních daní, sdílených daní a mezivládních dotací

Zdroj: Charbit 2009: 26

Graf 10 vymezuje podíly příjmů místních samospráv. Data v grafu korespondují se závěry výzkumu Jílka zobrazeném na grafu 8. V Evropě nejvyšší daňové příjmy z místních daní mají severské státy. Švédsko tak získává přes 80 % všech lokálních příjmů, Norsko následované Finskem se pyšní výnosy přesahující 50 %. Na opačném konci se nachází skupina v čele s Českou republikou. Stejně jako v Rakousku místní daně mají stabilní, ale marginální výnos. Hlavním zdrojem příjmů jsou v ČR

i Rakousku sdílené daně. Výraznou, ne-li stejně důležitou, položkou rozpočtu jsou u obou zemí mezivládní dotace.

Vlastní příjmy jsou získávány z místních daní, daňových přírážek, uživatelských poplatků nebo vlastních činností. Mezi příjmy samosprávou neovlivnitelné lze zařadit sdílené daně a dotace, resp. peněžní transfery, které jsou využívány pro pokrytí rozdílu v daňových výnosech mezi jednotlivými obcemi, resp. ke snížení fiskální nerovnováhy⁴².

2.2 Poskytování dotací a transferů evropským samosprávám

Mezi předními odborníky se lze setkat s různými názory na vztah mezi dotacemi a transfery. Martin Netolický za rozlišovací znak považuje okamžik rozdělování finančních prostředků. Lakonicky shrnuje: „Dotace je vždy transferem, ale transfer nemusí být vždy dotací“ [Netolický 2010: 104]. Prostředky z dotací bývají rozděleny až uvnitř rozpočtu, transfery ihned po výběru daní ještě než se převedou konkrétním obecním rozpočtům [Netolický 2010: 104]. Vystává nejasnost s daněmi. Netolický považuje rozpočtové určení daní za druh transferu.⁴³ Problematiku dále analyzuje Provozničková, která za daňové příjmy označuje takové příjmy, o jejichž daňových sazbách a základnách rozhodují samotné municipality. Pokud nižším úrovním plynou finance, resp. jsou jim přiděleny ze sdílených daní a vyšší úroveň má pravomoc spravovat a měnit daňovou sazbu a základnu, pak se jedná o transfer. Příkladem vnitřního transferu mohou být dotace centrální vlády nižším úrovním [Provozničková 2009: 92].

Oates ve svém článku o fiskálním federalismu dává za pravdu Robertu Inmanovi, který analyzoval dotační systém ve Spojených státech amerických a došel k závěru, že i u dotačních programů, jejichž cílem bylo fiskální vyrovnání, byla klíčová politická, nikoli ekonomická strana věci, a že by důkladnou analýzou dotačního systému mohlo být dosaženo efektivity ve využívání finančních zdrojů [Oates 1991: 268–269].

42 Fiskální nerovnováhu lze zmírňovat jak na vertikální úrovni v otázce výše přerozdělovaných prostředků mezi různé úrovně veřejné správy, tak i v horizontální rovině, která má za cíl obdobné poskytování služeb v jednotlivých regionech či oblastech. Tento postup se také nazývá „zásada Robina Hooda“. Bývá aplikován převážně v Dánsku, Švédsku, ale také v omezené míře v Belgii, Lotyšsku a Litvě [Provozničková 2009: 889–90; Peková 1997: 105].

43 Ve stejném duchu se vyjadřuje Kypetová 21. ledna 2008; Tománek 20. srpna 2002; Tománek 26. července 2004; Jílek Rozpočtové určení daní územním samosprávám – normativní a pozitivní přístup; Marková Vlastní nebo sdílené daně obcím?

V Evropské chartě místní samosprávy jsou vymezeny zásady poskytování dotací územním samosprávám. Dotační systémy by měly mít neúčelový charakter, aby neomezovaly samosprávy v samostatném uvažování. Dotace by měly být rozdělovány podle předem známých, transparentních a jednotných kritérií [Evropská charta místní samosprávy: čl. 9, odst. 7]. Celý systém by se měl vyznačovat správním nenáročností, příjmovou dostatečností, spravedlností při dělení dotací a neměl by ovlivňovat místní vlády v rozhodování. Měl by je vést k hospodárnosti [Peková, Pilný, Jetmar 2008: 188–189].

Úkolem dotačních⁴⁴, resp. transferových, systémů je vyrovnaní finančních rozdílů a rozdílů v daňových výnosech a tím i unifikace standardů poskytovaných veřejných služeb, vyrovnaní meziobecních a oblastních externalit. Někteří autoři zmiňují i snahu o vliv a dozor nad hospodařením samospráv ústřední vládou [Provazníková 2009: 89–90; Oates 1991: 268; Peková, Pilný, Jetmar 2008: 187].

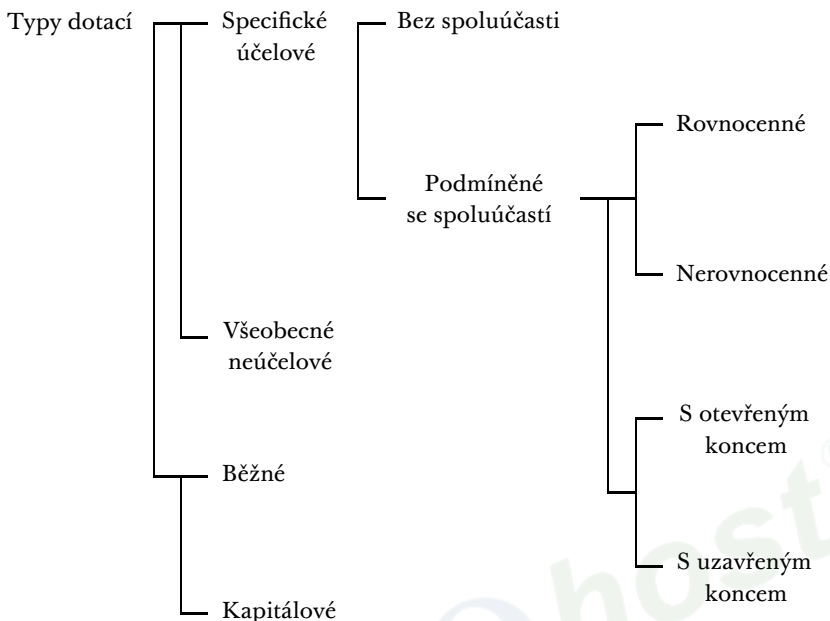
Podle právního nároku se udělují nenárokové a nárokové dotace (srov. graf 11). Nároková dotace připadá municipalitám na základě zákonem definovaných úkolů. Zpravidla se takto financují sociální služby; dříve tomu tak bylo v případě školství. O nenárokové dotace je třeba žádat u konkrétního poskytovatele. Municipality jsou tak obvykle zatíženy zvýšenou administrativou související s grantovými a dotačními žádostmi. Tato otázka je úzce spojena se zvýšenou poptávkou po specifickém odborném aparátu, který by se věnoval pouze zpracováním žádostí o dotace, a vyššími nároky na municipální výdaje v podobě platů zaměstnanců na odborných pozicích.

Dle účelu poskytnutí se rozlišují účelové⁴⁵ a neúčelové neboli všeobecné, globální dotace. První mají přesně definovaný účel, jsou přísně zúčtovatelné a adresné. Jako nástroj hospodárnosti a šetrnosti se v některých případech využívá finanční spoluúčasti, bez ní dochází k nadměrnému užívání finančních zdrojů. Spoluúčast obcí je tak vnímána jako motivační faktor hospodárnosti a šetrnosti. Tento typ účelové dotace se nazývá podmíněná dotace a dělí se na podmíněnou rovnocennou⁴⁶, tj. příjemce i poskytovatel hradí stejné částky, a podmíněnou nerovnocennou, tj. využívá se nestejněho krytí dotčených stran [Netolický 2010: 183–184; Peková 2004: 191; Provazníková 2009: 91]. Tento typ dotace je využíván

44 Z české literatury se detailněji tématem dotací a transfery zabývá např. Netolický, Provazníková, Peková a další. Ze zahraničních autorů potom Blöchliger, King, Petzold, atd.

45 Také nazývané specifické.

46 Provazníková označuje rovnocennou podmíněnou účelovou dotaci jako otevřenou, nerovnocennou jako uzavřenou [Provazníková 2009: 91].

Graf 11: Typy dotací

Zdroj: Provozničková 2009: 92

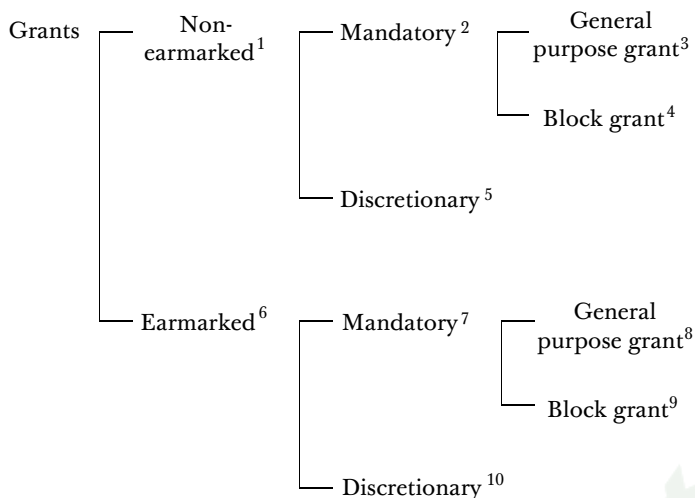
nejčastěji. Nicméně dotace bývá zpravidla zastropovaná maximální poskytovanou částkou. Všeobecné jsou nástrojem vyšší úrovně k vyrovnání rozdílů mezi oblastmi.

V neposlední řadě existují dotace běžné, určené na neinvestiční, provozní záležitosti, a kapitálové dotace vyhrazené na investiční záležitosti. Investiční dotace bývají určeny na výstavbu a rekonstrukci budov v majetku obce, opravy silnic, stavbu komunálních bytů a obecního vodovodu a kanalizace aj. Kapitálové dotace jsou přísně zúčtovatelné. Ta část dotace, kterou obec neproinvestuje, se vrací zpět poskytovateli dotace.

Graf 12 zobrazuje klasifikaci OECD, která rozčlenila jednotlivé typy dotací. Vzhledem k terminologické nejednotnosti je tabulka uvedena v anglické mutaci, nicméně její členění koresponduje s výše udeveným dělením.

Dotací systémy ovlivňují chování samospráv a jejich poskytování veřejných služeb. Tato situace bývá označovaná jako „flypaper effect“⁴⁴⁷, tzn. „uvíznutí peněz tam, kam spadnou“. Pokud obce a města získávají

47 Českým ekvivalentem je „mucholapkový efekt“.

Graf 12: Klasifikace dotací (OECD)⁴⁸

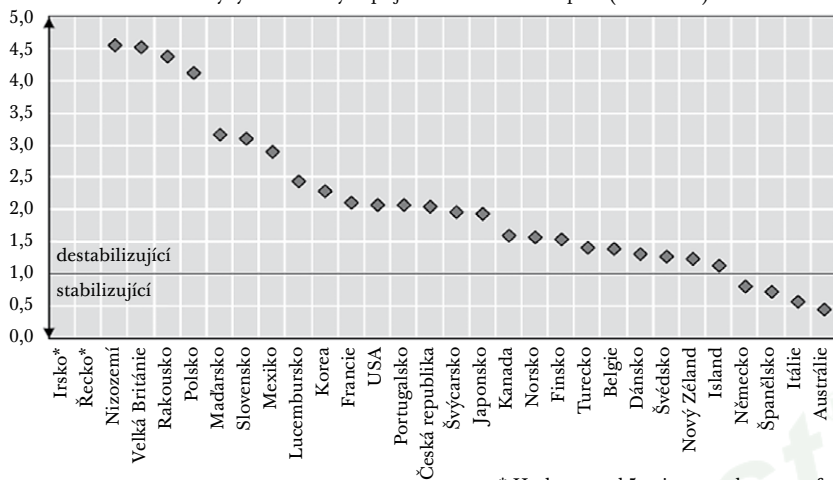
1 – Neúčelový typ dotace. Zpravidla se jedná o všeobecnou dotaci, pod kterou mohou spadat i vlastní daňové příjmy místních samospráv. 2, 7 – Jedná se o nárokový typ dotace. Tento typ dotace je zpravidla legislativně vymezen. 3, 8 – Jedná se o dotace se všeobecným účelem využití. 4, 9 – Jedná se o tzv. blokový typ dotací. Centrální úroveň tento typ dotací vydává ve prospěch nižší úrovně. 5, 10 – Jedná se o nenárokový typ dotace. Nárok na dotaci nevzniká ze zákona, žadatel musí splnit pro jejich obdržení podmínky definované zadavatelem. Nenárokové dotace mají spíše *ad hoc* charakter, tedy bývají časově omezené a financují spíše projekty infrastrukturního charakteru. 6 – Jedná se o účelový typ dotace.

Zdroj: Blöchliger, King 2006: 172

dotace bez své zásluhy, vede to často k nárůstu výdajů a nesouladu mezi preferencemi voličů a rozpočtovými kroky místních vlád [Oates 1991: 269]. Naopak snížení dotací neredukuje veřejný sektor [Provazníková 2009: 192 na základě Musgrave, R. A. Musgrave, P. 1994: 437–438]. Tento efekt silně působí na státy se širokým dotačním systémem, stabilním výnosem z majetkových daní a nízkou daňovou autonomií samospráv. Dotační systémy bývají využívány jako nástroje zmírňující kolísání a změny ekonomických a fiskálních ukazatelů. Nejvíce patrný dopad je u Irska a Řecka, následovaný Nizozemím, Velkou Británií a Rakouskem. Česká republika společně s Portugalskem a Švýcarskem zaujímají střední příčky. Výkyvy celkových příjmů jsou naopak nižší u zemí s vyšším podílem

48 V českém jazyce neexistuje jednotný překlad termínů, proto jsou názvy uveřejněny v originálním znění, tedy v anglickém jazyce, nicméně v poznámkách jsou uvedeny základní charakteristiky typu dotací.

Poměr celkových příjmů územních samospráv
k výkyvům daňových příjmů územních samospráv (1995–2005)

* Hodnoty nad 5 nejsou uvedeny v grafu.

Graf 13: Destabilizace celkových příjmů SCG dotacemi

Poznámka: hodnoty > 1 znamená, že granty a dotace destabilizují příjmy územních samospráv; hodnota > 2,52 znamená, že destabilizační efekt je statisticky významný
Zdroj: Blöchliger, Petzold 7. června 2009: 26

sdílených daní [Blöchliger, Petzold 7. června 2009: 26]. Toto splňuje Německo, Španělsko a Itálie.

Podle výzkumu OECD na 13 členských státech koreluje poskytování dotací s deficitem a vyšší zadlužeností. Dotační systémy mohou způsobit nárůst deficitu. V důsledku zadlužení místních samospráv zvýší centrální vláda objem poskytnutých dotací a samosprávám poskytne fiskální podporu v jednom roce. Obce se ale v očekávání vyšších příjmů z dotačních titulů v následujícím období zavážou zorganizovat finančně nákladné projekty i bez faktického příslibu částky na realizaci. Snížení dotací v následujících letech pak vede k nárůstu dluhu. Lze tedy hovořit o jakési přičinné spirále, kdy dluhy přináší vyšší dotace a vyšší dotace pak vyšší dluhy. Zároveň systémy vyrovnávající rozdílné daňové výnosy vedou k nižšímu daňovému úsilí. Díky vyšším daňovým příjmům municipality získávají méně dotací. Vyrovnávací dotace dosahují 80 až 90 procent a je tím narušena snaha a ochota posilovat vlastní fiskální základnu⁴⁹ [Blöchliger, Petzold 7. června 2009: 24–25].

49 Negativní vztah mezi vyrovnávacími dotacemi a fiskálními a ekonomickými snahami u jednotlivých států analyzují Blöchliger, Charbit 2008.

Podle Blöchliger a Petzolda lze velikost a strukturu mezivládních dotací⁵⁰ vysvětlit politickými důvody. Na mysli mají postavení a politickou sílu místních samospráv v rámci víceúrovňového modelu vládnutí [Blöchliger, Petzold 7. června 2009: 22]. Ze studie Blöchliger a Kinga vyplývá, že centrální vlády skrze účelové dotace ovlivňují lokální výdajovou strukturu.⁵¹

Nejvíce účelových dotací je v ČR použito na vzdělávání. Nad evropským průměrem se v této politice pohybují severské státy Švédsko, Finsko a Belgie nebo Nizozemí. Druhou nejvyšší vydanou položkou jsou dotace na sociální otázky. ČR se společně s Norskem, Řeckem a Španělskem nachází pod evropským standardem. Pětina prostředků je užívána na poskytování veřejných služeb. Norsko se tomu vymyká. Do veřejných služeb dává 79 % veškerých účelových dotací. Český veřejný sektor se v objemu poskytnutých veřejných (dotačních) peněz nalézá na třetím místě odzadu z uvedených evropských zemí. Na obranu na lokální úrovni vydává nejvíce Portugalsko, následované Polskem, Francií, Švédskem a Norskem se zanedbatelnou částkou. V Evropě je ale převážně obrana financovaná centrální vládou. Je tomu tak nejenom v ČR, ale i Belgii, Finsku, Nizozemí, Španělsku a Řecku. Na podporu bydlení a komunitního života putuje 7,5 procenta, více pouze ve Francii a v Portugalsku. Dotace na politiku zdraví, ochrany přírody, na kulturu a náboženství jsou v ČR poměrně nízké, nedosahují evropského průměru.

Výše dotací se neustále mění. Tabulka 12 poskytuje přehled vývoje výše dotačních příjmů podle jednotlivých typů dotací v letech 2000 až 2004. Z Nizozemí byla k dispozici data pouze do roku 2003. Česká republika zaznamenala pohyby pouze u účelových dotací. Mandatorní typ společně s fakultativními kapitálovými dotacemi zaznamenal obdobný propad, opačným vývojem prošly běžné fakultativní dotace. Minimálními změnami prošlo Dánsko, Maďarsko nebo Španělsko na lokální úrovni.

50 Zvláště tzv. „matching grants“.

51 Blöchliger, King 2006: 172; Jílek, 2008: 114; Dále téma rozebírá Coganová, 7. července 2006; v krizových letech problematiku rozebírá Kameníčková, 1. června 2010.

Tabulka 10: Dotační příjmy podle druhu u vybraných evropských států OECD

Země	Účelové dotace*						Všeobecné dotace**				Celkem
	Nárokově†			Nenárokově††			Nárokové		Nenárokové		
	Se spoluúčastí#		Kapitál.	Se spoluúčastí		Kapitál.	Se všeob. využitím	Blokové			
	Běžné	Kapitál.		Běžné	Kapitál.						
Belgie (2006) státní úroveň	1,0	-	-	0,0	-	-	97,1	1,6	-	100	
lokální úroveň	45,0	-	-	-	-	-	49,9	-	-	100	
Česká republika (2006) lokální úroveň	12,4	-	-	-	-	72,3	-	-	-	100	
Finsko (2006) lokální úroveň	5,8	-	-	-	-	1,9	14,2	75,8	0,6	100	
Itálie (2006) státní úroveň	-	-	-	-	-	14,7	70,2	-	-	100	
lokální úroveň	4,5	5,1	-	-	-	30,5	38,0	-	-	100	
Island (2004) lokální úroveň	3	8,4	poměr běžných : kapitálových 6,5 : 3,1				79,0	-	-	100	
Lucembursko lokální úroveň	86,3	-	-	-	-	-	-	-	-	100	
Maďarsko (2006) lokální úroveň	36,2	-	-	-	-	5,3	36,2	-	1,1	100	
Nizozemí (2006) lokální úroveň	48,4	-	-	-	-	-	51,6	-	-	100	

Polsko (2004) lokální úroveň	24,1	5,4	-	-	-	-	-	-	70,5	-	-	100
Portugalsko (2006) lokální úroveň	-	-	-	-	-	-	16,1	-	83,9	-	-	100
Rakousko (2006) státní úroveň	48,4	2,4	12,1	17,3	0,9	-	0,3	-	10,9	0,2	7,5	100
lokální úroveň	36,5	3,3	11,5	28,7	1,8	-	0,2	-	18,0	0,1	0,0	100
Řecko (2006) lokální úroveň	40,9	36,1	-	-	-	-	-	-	23,0	-	-	100
Španělsko (2006) státní úroveň	0,3	0,4	8,5	4,4	1,3	0,8	1,1	0,9	82,3	-	-	100
lokální úroveň	17,1	17,8	2,1	-	-	-	-	-	62,9	-	-	100
Švýcarsko (2004) státní úroveň	64,8	12,9	-	-	-	-	-	-	22,3	-	-	100
lokální úroveň	71,7	8,7	-	-	-	-	-	-	19,6	-	-	100

* – Earmarked grants. ** – Non-earmarked grants. † – Mandatory grants. †† – Discretionary grants. ‡ – Matching grants.

‡‡ – Non-Matching grants.

Zdroj: autorka na základě Blöchliger, Petzold 7. června 2009: 23; Blöchliger, King 2006: 173

Tabulka 11: Dělení účelových dotací podle jejich využití (2004, v %)

Stát	Veřejné služby	Obra- na	Veřejný pořádek a bez- pečnost	Ekono- mické záleži- losti	Ochrana přírody	Politika bydlení a komunitní záležitosti	Zdra- ví	Volný čas, kultura, nábo- ženství	Vzdě- lávání	Sociál- ní otázky	Další
Belgie	-	-	24,3	21,4	-	-	0,1	-	25,3	28,9	-
Česká republika	9,3	0,0	0,5	6,0	0,3	7,5	2,2	0,7	54,3	17,7	1,4
Finsko	5,5	-	0,6	17,2	1,8	0,4	12,0	16,9	27,0	18,7	-
Francie	16,9	1,7	8,0	13,0	2,3	22,4	-	30,8	5,0	-	-
Itálie (2002)	16,9	-	-	40,6	3,8	-	31,7	-	7,0	-	-
Nizozemí	0,0	-	0,6	1,4	1,1	8,6	5,3	0,5	22,4	50,2	9,9
Norsko	79,3	0,2	0,1	-	0,0	0,1	14,0	-	4,7	1,7	-
Polsko	3,1	3,5	16,2	4,4	8,9	5,5	10,8	5,2	17,9	24,6	-
Portugalsko	3,2	26,0	-	-	61,3	9,5	-	-	-	-	-
Řecko	56,6	-	-	18,9	5,6	5,6	-	7,2	-	6,1	-
Španělsko	42,4	-	0,2	35,4	0,6	3,2	4,7	0,9	2,5	10,0	-
Švédsko	3,5	1,1	0,0	6,2	3,8	-	56,3	-	29,1	-	-
Nevážený průměr	21,5	5,4	5,6	16,4	8,1	6,9	15,2	8,8	19,5	19,7	5,6

Zdroj: autorka na základě Blöchliger, King 2006: 177

Tabulka 12: Vývoj dotačních příjmů podle typu dotací (2000–2004, v %)

Země	Účelové dotace						Všeobecné dotace			
	Nárokové			Nenárokové			Nárokové		Nenárokové	
	Se spoluúčastí		Bez spoluúčasti	Běžné		Kapitálové	Se všeobecným využitím	Blockové	Nenárokové	
	Běžné	Kapitálové	Běžné	Kapitálové	Běžné	Kapitálové				
Belgie státní úroveň lokální úroveň	-6,9	9,7	-2,1		1,0	-0,3	-1,3			-
	-15,5	-3,2	0,0		-2,0	23,1	-2,4			-
Česká republika lokální úroveň										
					33,7	-16,9				
Dánsko lokální úroveň					0,8	0,0	0,9			-
Finsko lokální úroveň					0,2	-1,5	16,3			-0,8
Francie lokální úroveň					-1,1	-1,1	6,7			-
Island lokální úroveň					-11,3	0,7	24,8			-
Maďarsko lokální úroveň					-1,3	0,6	6,0			-3,1
Nizozemí (2003) lokální úroveň					-	-	-5			-
Norsko lokální úroveň					2,2	0,7				-
					8,4					-2,6

Země	Účelové dotace						Všobecné dotace			
	Nárokové			Nenárokové			Nárokové			Nenárokové
	Se spoluúčastí		Bez spoluúčasti	Běžné		Kapitálové	Se všobecným využitím		Blokové	
	Běžné	Kapitálové	Běžné	Kapitálové	Běžné	Kapitálové	Běžné	Kapitálové	Běžné	Kapitálové
Polsko										
lokální úroveň	-8,4	-1,0	-	-	-	-	-	9,4	-	-
Portugalsko										
lokální úroveň	-	-	-	-	-5,1	1,5	-	-	3,6	-
Rakousko										
státní úroveň	2,3	-0,7	-0,9	-1,2		0,0		0,8	0,0	-0,2
lokální úroveň	0,7	-5,5	2,5	-0,2		-0,3		2,8	0,0	0,0
Řecko										
lokální úroveň	7,7	-7,7	-	-	-	-	-	-	-	-
Španělsko										
státní úroveň	-35,3	0,9	-	-	0,0	0,1		34,3	-	-
lokální úroveň	-1,5	3,0	0,6		-	-		-2,1	-	-
Švýcarsko										
státní úroveň	1,4	-1,9	-	-	-	-		0,5	-	-
lokální úroveň	-1,9	-2,1	-	-	-	-		3,9	-	-
Nevážený průměr										
státní úroveň	-9,6	2,0	-1,5	-1,6	1,00	-0,1		8,5	0,0	-0,2
lokální úroveň	-4,4	-2,8	1,8	1,4	1,58	0,5		5,5	-2,0	0,0

Zdroj: autorka na základě Blöchliger, King 2006: 175–176